

Útvary kontra ministerstvo?

Problém zní: Rozpor mezi výkonnými články armád, to je mezi útvary na straně jedné a MNO — jeho velením a jeho příslušnými resorty na straně druhé. Sám jsem byl delegován HPS na stranické konference svazků a tak mohu tuto situaci bezprostředně hodnotit. Je taková, že ne svazky, svazy jsou příčinou deformací, neinformovaností, snižování bojeschopnosti útvarů, ale je to MNO a jeho příslušné orgány, tedy v první řadě my komunisté. Mnohé diskusní příspěvky zde přednesené mne v tom utvrzují. Proto uvedu myšlenky, které provázela divizní konference.

Ne autorita velení MNO je garantem bojeschopnosti výkonných článků armády. Ta je v dnešních dnech udržována u prostých příslušníků základní služby pouze veliteli útvarů — to jsou ti, kteří zachraňují, co komplikovaným, vztahově nejasným, mnohdy materiálně nezajištěným rozkazem a způsobem řízení neplní vyšší články včetně MNO.

Výkonným článkům armád, konkrétně u letectva leteckým plukům, leteckým technickým útvarům a ostatním zabezpečujícím složkám nejde o to, jaké má MNO problémy, v čem se samo dokáže zaměstnat, čím se žít, ale jde jim o to, jak to, co jim je dáno řády a předpisy, rozkazem ministra pro výcvikový rok, bojovou pohotovostí, mobilizačními plány — to vše splnit a zabezpečit. A v tom tedy je prvořadý úkol MNO, aby to, co udržují samotní velitelé útvarů vzdor všem deformacím, které jsou páchány na živé síle i technice, bylo přeneseno plynule všemi stupni velení až do myslí a tím činností zde na MNO. Ten, kdo prošel pracovně výkonnými články, ten kdo plně stačil udržet kontakt s vojsky, rozhodně nemůže dnes být klidný a žít v iluzích, že jen změnou perso-

nálního obsazení klíčových funkcí věc bude řešena.

Situace je daleko složitější. Již proto, že se plně dotýká myšlení lidí, jejich vlastností, zvyklostí, zkušeností, odborného přístupu, a co hlavně, znalostí věcí. Pochybuji o tom, že tak kriticky hodnocený a ze všech stran napadený model, ať v rukou bývalých vedoucích funkcionářů, tak přicházejících nových, byl a je schopen výkonným článkům armády pomáhat. V naší odbornosti, to je v letectvu a speciálně v tak zvaném zrušeném leteckém týlu, rozhodně ne. Příkladem toho je tříměsíční var těch nejnižších stupňů armády. Příslušníci u útvarů, svazky a svazy čekají, zda MNO konečně řekne své slovo, to je rozřeší základní **rozpor mezi úkoly a možnostmi**.

Model vytvořil pařeníště pro všechny zhoubnosti — pro subjektivismus, diplomacií narušil činnosti, stvořil neodpovědnost, alibismus, prostě jen ne někoho, kdo za co by měl plně odpovídat. Tedy, když velet, tak složitě v míru a v době války v mnoha oborech bez úplné odpovědnosti.

To vše, co jsem řekl, se plně hodí na HSL PVOS. Přistoupí-li k tomu ještě jiné charakterové vlastnosti funkcionářů, pak dílo je dokonáno.

Myslím, že bude třeba, aby demokratické zásahy konečně řady MNO. Aby se stále nedařilo tomu, že moment přežití s použitím forem různého stupně podle zařazení se může stát skutkem. Demokratické začne u nás, až se dá sluchu odborníkům, politicky fundovaným pracovníkům a práci, která bude vycházet z vědeckých podkladů a analýz. Ne tedy ze subjektivních a autoritativních zásahů. Vzpomenutý model, který neobráží objektivní potřeby armády, neplní tedy ani politické cíle.

Současná situace v letectvu je charakterizována katastrofálně vyhoceným stavem rozporu mezi potřebami a skutečným zdrojem možností. Nejvíc je postižena jedna třetina vojsk letectva — modelem zavržený letecký týl.

Vytíženost útvarů této jedné třetiny letectva je zhoubná. Kdo dal právo, aby vojáci těchto útvarů byli od čtyř hodin ránních do 24 hodin nočních na letištních plochách? Kdo dal právo, aby rozvelenost těchto útvarů s jinými pracovními úkony, než pro které jsou určeny, byla značná. Jaký je soulad v tom, že letecké týlové útvary jsou dotovány zhruba o polovinu méně, než letecké útvary. To vše je vedoucím funkcionářům MNO známo. Tento rozpor zatím nikdo řešit nechce, zpracované analýzy leteckého týlu ani vlastní správa nebere vážně.

I usnesení kolegia v minulosti mají své následky do dnešních dnů. V minulém roce se sešlo kolegium k řešení obnovy základních fondů v armádě.

Kolegium sice konstatuje stále rostoucí rozpor mezi potřebami obnovy fondů a stávajícími zdroji, ale vzápětí vezme na vědomí jako jedno ze základních opatření, to je zvýšenou účast vojsk při zajišťování investiční výstavby a řešení disproporcí. Nemohu posoudit účast jednotlivců kolegia, ale výsledek je otřesný. Letecké technické útvary se stávají stavebně udržova-

cími firmami a ve složitých podmínkách leteckých posádek zabezpečují minimální podmínky nutné k výcviku i životu. Letištní dráha, paravody, vodovody i objekty jsou v havarijním stavu. V palivovém hospodářství je doslova zahrabáno mnoho desítek miliónů korun. Kvalita investiční výstavby rapidně klesá, vojenské stavební podniky pracují v civilním sektoru, anebo budují chaty.

Poslední drastický případ je odolnost letectva. Tato problematika nebyla v minulosti řešena pro nedostatek koncepce i perspektiv. Po izraelsko-arabském sražení propukla nepředstavitelná hysterie, kde v první fázi šlo především o vyhledání vinníka současného stavu. Tento problém se nejvíce vybíjel na úrovni ZNGS s. Čepického, pak ve složkách, všude byly přijímány opatření a závěry, z nichž jednu vylučuje druhá. Pak se připravil rozkaz na úrovni hlavních funkcionářů MNO, který je naprosto nerealizovatelný. K tomuto úkolu by totiž muselo být zmobilizováno národní hospodářství a částka dělá jenom u letectva více než 1 miliardu korun do roku 1970.

Z těchto případů je třeba se poučovat. Třeba se postavit na půdu reálnosti, upustit od starých potěmkinových vesnic a jako prvořadě řešit rozpor, a to zásadní, mezi požadavky a skutečnými možnostmi ČSSR. Nyní zajišťujeme kvantitu na úkor kvality.